

TABEL 8. N-min målinger efter femte og sjette vækstsæson i præriehirse med forskellig kvælstofgødskning samt i nabomark

Afgroede	Gødskning, kg N pr. ha	N-min, kg N pr. ha		
		0-25 cm	25-100 cm	0-100 cm
<i>1 forsøg</i>		26/11 2014		
Præriehirse ¹⁾	0	17	20	37
Præriehirse ¹⁾	50	38	29	67
Nabomark, vinterraps	175	18	45	62
<i>1 forsøg</i>		21/11 2015		
Præriehirse ²⁾	0	17	13	30
Præriehirse ²⁾	50	23	39	61
Nabomark, vinterhvede	159	14	60	74
<i>1 forsøg, gennemsnit</i>		2014-2015		
Præriehirse	0	17	16	33
Præriehirse	50	30	34	64
Nabomark	159-175	16	52	68
LSD, afgroede og N-niveau		4,6	7,1	8,4
LSD, år		3,7	5,8	ns
LSD, vedselvirkning		6,4	10,0	(11,9) ³⁾

¹⁾ Måling i sortsblandingen og sorten Kanlow.

²⁾ Måling i sorten Cave-in-Rock.

³⁾ P-værdi = 0,051.

Græs på engarealer

> LISBETH NIELSEN, NATUR OG LANDBRUG,
PHILIPP TRÉNEL, TEKNOLOGISK INSTITUT,
ALASTAIR JAMES WARD, AARHUS UNIVERSITET OG
THOMAS VANG JØRGENSEN, AGRINORD

Påvirkning af biomasseudbytte og naturkvalitet ved forskellig pleje af engarealer

Der er i årene 2010 til 2016 gennemført tre forsøg med biomassehøst på engarealer til vurdering af udbytte, høst af næringsstoffer, biogaspotentiale og naturkvalitet ved forskellige behandlinger. Der blev afprøvet tilførsel af kalium som vinasse for at øge opsamlingen af kvælstof og fosfor samt udsåning af henholdsvis græsarter og lokale engplantearter for at ændre vegetationen. Der er i perioden ikke signifikant fald i høstet mængde tørstof, kvælstof og fosfor i nogen af behandlingerne. Uden tilførsel af kalium er der eksempler på både stigende og faldende mængde kalium høstet gennem perioden. På forsøgsfelter, tilført kalium, har det som gennemsnit af årene været muligt at høste signifikant mere tørstof, kvælstof og fosfor, end når der ikke tilføres kalium. Der er ikke signifikant forskel i metangaspotentialet i biomasse fra de forskellige vegetationstyper, og metanudbyttet pr. ha er primært afhængigt af biomasseudbyttet pr. ha. Forsøgene blev udført på arealer, der i udgangspunktet var domineret af henholdsvis almindelig rapgræs/kvik og lyse-siv, men artssammensætningen ændrede sig over

tid afhængigt af behandling, og de dominerende arter er derfor ændret i sidste del af forsøget. Naturkvalitetsscoren udvikler sig signifikant positivt over tid på arealer, der i udgangspunktet havde lav naturkvalitet, hvorimod der ikke er signifikante ændringer på arealer, der i udgangspunktet havde en relativt høj naturkvalitetsscore.

Biomassehøst på engarealer giver tekniske udfordringer, men samtidig forventes det, at der opnås en række fordele: Naturforbedringer, fjernelse af næringsstoffer fra vandløbsnære arealer til senere brug som økologisk gødning samt produktion af bioenergi. Udbytteneiveauet er af stor betydning for forholdet mellem biogasproduktion og naturkvalitet, og der er behov for langvarige forsøgsserier for at vurdere udvikling i udbytte over tid, idet der over en periode på nogle få år godt kan være forholdsvis store udsving, der kan tolkes som enten generel nedgang eller opgang i produktion. I Nørreådal mellem Randers og Viborg blev der 2009-2010 påbegyndt forsøg med forskellige plejestrategier på engarealer. Felterne blev i første omgang fulgt til og med 2012. Se Oversigt over Landsforsøgene 2012, side 214 til 219. Nogle blev fortsat plejet i 2013, og i 2014 til 2016 har der været udført målinger i disse felter. Parcellerne er anlagt på humusjord med 34 til 50 procent humus og reaktionstal på 5 til 6.

Metangaspotentialet for biogas er bestemt på repræsentative prøver med nær-infrarød spektroskopi (NIR), og beregninger af gaspotentialet er foretaget ud fra modeldata for 15 og 90 dages udrådning. Biogaspotentialer vist her er fra høstudbytter i 2014 og 2015. Naturkvalitet er vist ud fra en fastlagt arts-karakteristisk naturkvalitetsscore for hver plantearart og vægtet med andelen af denne plantearart i den høstede biomasse vurderet på tørstofbasis. Naturkvalitetsscoren har en værdi fra -1 til +7 for hver plantearart.

Kaliumtilførsel på engarealer, der i udgangspunkt var domineret af almindelig rapgræs og almindelig kvik

På et areal, der i udgangspunktet i 2010 var domineret af almindelig rapgræs og almindelig kvik, øger tilførsel af kalium som vinasse over årene det gennemsnitlige udbytte fra 54 til 84 hkg tørstof pr. ha og det gennemsnitlige kvælstofudbytte fra 119 til 158 kg kvælstof samt det gennemsnitlige fosforudbytte fra 15 til 21 kg fosfor pr. ha. Se tabel 9. Der er over perioden fjernet mere kalium end tilført. Der er ikke tendens til fald i tørstofudbytte el-

ler i mængden af høstet kvælstof og fosfor i nogen af behandlingerne. Metangasudbyttet i årene 2014 og 2015 er ved en udrådningsperiode på 90 dage øget fra 2.100 til 3.400 m³ metan pr. ha ved kaliumtilførsel. Plantebestandens naturkvalitetsscore er i perioden øget for alle behandlinger, men har som gennemsnit over perioden været højest i parceller uden kaliumtilførsel.

Siden 2010 er undersøgt betydningen af at tilføre kalium i form af vinasse, der er et restprodukt fra gæringsindustrien. Ved tilførsel af kalium forventes, at det gennem en årrække er muligt at høste en større mængde næringsstoffer, og at kulturgræsarealer efterhånden bliver mere naturprægede. Forsøgene på Landsforsøgene 2011 og 2012, henholdsvis side 200 og 218. Der er over årene høstet første slæt 24. juni til 12. juli og anden slæt 27. august til 19. september. På arealet er der relativt små udsving i vandstand, der i vækstperioden lå omkring 20 til 30 cm under terræn i 2010 til 2014, men i 2015 var der mere vådt i juni, og i 2016 har generelt være mere vådt, og de fleste målinger har vist 10 til 20 cm under terræn.

Mængden af tilført kalium er reduceret over årene, idet der var en relativt lille forskel på effekt af de to niveauer af kalium. Der er tilført 0, 58 og 115 kg kalium pr. ha i form af vinasse i 2010, men niveauerne er reduceret til 0, 45 og 90 i 2011 til 2014 og til 0, 25 og 50 i 2015 til 2016.

I 2016 er der ikke signifikant forskel på tørstofudbytte uden og med kaliumtilførsel, og det kan skyldes, at kaliumtilførslen er nede på et meget lavt niveau. Se tabel 9. Som gennemsnit af de syv år har der været et signifikant højere tørstofudbytte, når der er tilført kalium. Der har ikke været fald i tørstofudbytte eller udbytte af næringsstoffer for nogen af behandlingerne over årene 2010 til 2016. Se figur 2. Ved årlig høst fra arealerne uden tilførsel af næringsstoffer var der forventet et fald i udbytte, men det er ikke observeret i perioden 2010 til 2016, og arealerne har muligvis fået næring fra tilstrømmende overfladevand. Kaliumtallet i parceller uden vinasse var 6,1 i 2012, og forholdet mellem kvælstof og kalium i plantebiomassen var ved første slæt 2,5 i 2010 og er 3,6 i 2016. Biomassens fosforindhold i procent af tørstofindholdet er samtidig reduceret fra 0,31 til 0,24 fra 2010 til 2016, hvilket indikerer en langsom ændring i vækstforholdene på arealet mod lavere produktion.

Metanpotentialet pr. ton organisk tørstof er på samme niveau, uanset tilførsel af kalium, og metanudbytte og energiproduktion pr. ha er derfor primært afhængigt af tørstofudbyttet pr. ha. Potentialet er væsentligt højere ved 90 end ved 15 dages udrådning. Se tabel 9.

Naturkvalitetsscoren var i gennemsnit omvendt proportional med kaliumtildelingen, men der er en signifikant positiv udvikling i naturkvalitetsscore for alle tre behandlinger over tid. Vegetationen har ændret sig efter-

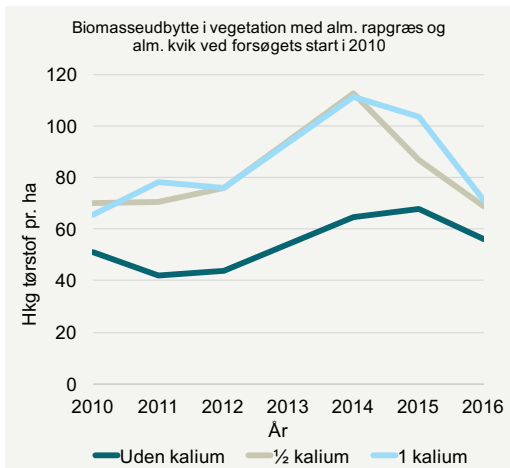
TABEL 9. Effekt af kaliumtilførsel af engarealer, domineret af alm. rapgræs og almindelig kvik ved forsøgets start i 2010

Vinassegodskning, kg K pr. ha pr. år	Antal slæt	Udbytte, hkg tørstof pr. ha			Udbytte, kg næringsstof pr. ha			Metan/energi			Metan/energi			Naturkvalitetsscore ²⁾
		1. slæt	2. slæt	Sum af slæt	Sum af slæt			15 dages udrådning			90 dages udrådning			
					N	P	K	m ³ metan pr. ton org. stof ¹⁾	m ³ metan pr. ha	GJ pr. ha	m ³ metan pr. ton org. stof ¹⁾	m ³ metan pr. ha	GJ pr. ha	
<i>2016. 1 forsøg</i>		29/6 2016	6/9 2016											
0	2	42,2	14,0	56,2	95	14	25	-	-	-	-	-	-	-
25	2	52,0	16,8	68,8	117	17	50	-	-	-	-	-	-	-
50	2	50,6	20,3	70,9	112	17	71	-	-	-	-	-	-	-
LSD		ns	ns	ns	ns	ns	ns	-	-	-	-	-	-	-
<i>2010-2016 for udbytte og næringsstoffer, 2014-2015 for metanpotentialet. 1 forsøg</i>														
0	2	39,4 a ³⁾	14,9 a	54,3 a	119 a	15 a	27 a	197 a	1199 a	17,3 a	345 a	2101 a	30,3 a	1,3 a
25-58	2	58,3 b	22,4 b	80,7 b	156 b	20 b	66 b	-	-	-	-	-	-	0,6 b
50-115	2	60,2 b	24,0 b	84,2 b	158 b	21 b	93 b	194 a	1896 b	27,3 b	343 a	3395 b	48,9 b	0,0 c
LSD, behandling		7,5	4,0	10,3	27	3	10	ns	407	5,9	ns	719	10,4	0,5

¹⁾ Gennemsnit af slæt, idet niveauerne var stort set ens.

²⁾ Naturkvalitetsscore af plantearter, vægtes på tørstofbasis.

³⁾ Samme bogstav inden for kolonne viser, at der ikke er signifikant forskel.

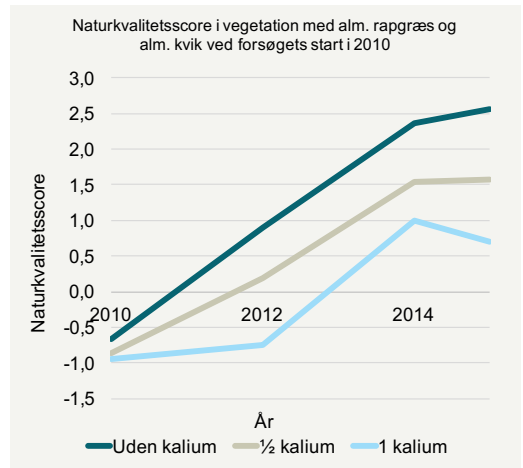
FIGUR 2. Biomasseudbytte over år i vegetation med alm. rapgræs og alm. kvik ved forsøgets start i 2010 og med to slæt pr. år samt forskellig kaliumtilførsel. Der blev ikke udført målinger i 2013, men parcellerne blev plejet og biomassen fjernet som i de øvrige år. Kalium blev tilført i form af vinasse, og det højeste niveau er reduceret over tid fra 115 til 50 kg kalium pr. ha.

hånden, således at der i 2014 var en dominans af mosebunke og fløjlsgræs på arealer uden kaliumtilførsel, og en dominans af kvik og fløjlsgræs, hvor der var tilført den største mængde kalium.

Naturkvalitetsscoren vægtes på tørstofbasis viser, at der er en positiv udvikling i scoren over år ved to årlige slæt både med og uden tilførsel af kalium. Se figur 3. Som gennemsnit er der signifikant højere værdi uden tilførsel af kalium. I teorien forventes det, at fjernelse af større mængder kvælstof og fosfor via kaliumtilførsel efterhånden vil give arealet øget naturkvalitetsscore. Det kræver, at kaliumtilførsel ophører efter en årrække, at biomasseproduktionen falder, og at der er gode frøkilder i nærheden af arter med høj naturkvalitetsscore.

Kaliumtilførsel og forskellig pleje af engarealer, der i udgangspunkt var domineret af lyse-siv

Tilførsel af kalium øger som gennemsnit af årene 2010 til 2016 det gennemsnitlige tørstofudbytte fra 39 til 58 hkg tørstof pr. ha, det gennemsnitlige kvælstofudbytte fra 73 til 90 kg kvælstof pr. ha og det gennemsnitlige fosforudbytte fra 6 til 9 kg fosfor pr. ha. Samtidig er der i perioden fjernet lidt mere kalium, end der er tilført. Over årene er tørstofudbyttet lige højt ved en og to slæt, der giver lavere udbytte og lavere høst af kvælstof og fosfor end ved tilførsel af kalium og lavere end ved en behandling med eftersåning med tre græsarter. Der er ikke tendens

FIGUR 3. Udviklingen i naturkvalitetsscore på et areal med alm. rapgræs og alm. kvik som udgangspunkt i 2010, og hvor vegetationen har ændret sig over årene. Kalium er tilført i form af vinasse, og kaliummængden ved højeste niveau er reduceret over tid fra 115 til 50 kg kalium pr. ha. Der er en signifikant stigning i naturkvalitetsscore over tid for alle tre behandlinger. Naturkvalitet er vist ud fra en arts karakteristisk naturkvalitetsscore for hver plantearart og vægtes med andelen af denne plantearart i den høstede biomasse, vurderet på tørstofbasis. Naturkvalitetsscoren har en værdi fra -1 til +7 for hver plantearart.

til fald i udbyttet eller i mængden af høstede næringsstoffer i form af kvælstof og fosfor i nogen af behandlingerne. Mængden af kalium i biomasse fra de gødskede parceller faldt over årene, efterhånden som tilførslen af kalium blev nedjusteret, men var generelt højere end i biomasse fra parceller uden tilførsel af kalium. Der er ikke forskel i metangaspotentialer mellem plejestrategi med én slæt pr. år uden kaliumtilførsel og to slæt pr. år med kaliumtilførsel. Plantebestandens naturkvalitetsscore er ikke ændret signifikant i perioden.

På et areal, der i udgangspunktet i 2009 var domineret af lyse-siv, er der undersøgt betydningen af at tilføre kalium i form af vinasse. Udover disse behandlinger er der en behandling uden vinasse med kun en slæt samt en behandling, hvor der i 2009 blev isået tre græsarter: Almindelig rapgræs, eng-rottehale (timoté) og engrævehale. Hverken ved græsisåning eller i behandlingen med en slæt tilførtes kalium. Se detaljer i Oversigt over Landsforsøgene 2010, side 188. Der blev tilført 0, 58 og 115 kg kalium pr. ha i form af vinasse i 2009 til 2011, men niveauerne blev reduceret til 0, 45 og 90 i 2012, til 0, 30 og 60 i 2013 til 2014, til 0, 20 og 40 i 2015 og til 0, 15 og 30 i 2016. Reduktion i niveau er valgt, når udbyttet ved

fuld og halv mængde kalium var stort set lige store. Arealet havde inden forsøgets start ikke været udnyttet i fem år, og der var meget biomasse ophobet på arealet. Første forsøgsår blev arealerne afpudset tidligt forår med undtagelse af felter med en slæt efterfølgende. For at sammenligne resultater over år, hvor behandlingen med en slæt kan medregnes, indgår kun resultater fra og med 2010.

Der er over årene høstet første slæt 7. til 11. juli og anden slæt 8. til 22. september, idet anden slæt undertiden er rykket på grund af våde forhold på arealet. Der har dog været forholdsvis små udsving i vandstand, der i vækstperioden har varieret omkring 20 cm under terræn i 2010 til 2014, men i 2015 var der mere vådt i juni, og i 2016 har der generelt været mere vådt med de fleste målinger kun 10 til 20 cm under terræn.

Behandlingsstrategierne har efterhånden påvirket vegetationen, således at der i 2014 for eksempel ved en slæt primært var en dominans af lyse-siv, men også star-arter. I parcellerne med to slæt var der dominans af star-arter, men også lyse-siv, og i parcellerne med fuld vinasse var der dominans af fløjlsgræs, men også star-arter.

Der har ikke været fald i udbytte eller høst af næringsstoffer i nogen af behandlingerne over årene 2010 til

2016 med undtagelse af vinasse parceller, hvor mængden af kalium faldt over årene, efterhånden som tilførslen af kalium blev reduceret, men niveauet var højere end i biomasse fra parceller uden kaliumtilførsel.

I 2016 er der ikke signifikant forskel på tørstofudbytterne. Se tabel 10. Over årene er tørstofudbyttet lige højt ved en slæt og to slæt, der begge giver signifikant lavere udbytter end behandlinger med kaliumtilførsel og eftersåning med græsarter. Høst af kvælstof over årene afspejler tørstofudbytterne, mens der er høstet signifikant mere fosfor ved "høj vinasse" og "eftersåning" end ved de tre andre behandlinger.

Metanpotentialet pr. ton organisk stof er på samme niveau for de udvalgte behandlinger, og der er ikke signifikante forskelle på metanudbytte og energiproduktion pr. ha. Forskel i udrådningsperioden er væsentlig, da der er cirka 40 procent lavere udbytte i metan pr. ton organisk stof ved 15 fremfor 90 dages udrådning. Naturkvalitetsscoren vægtes på tørstofbasis viser ingen signifikant udvikling over år på dette areal, hvor der i udgangspunkt var en relativt høj score.

For at opnå højere naturkvalitetsscore må kaliumtilførsel ophøre efter en årrække, således at produktionen falder,

TABEL 10. Effekt af forskellig pleje og vinassestilførsel af engarealer, domineret af lyse-siv ved forsøgets start, hvor arealet havde været ude af drift i en femårig periode

Forsøgsbehandling	Antal slæt	Udbytte, hkg tørstof pr. ha			Udbytte, kg næringsstof pr. ha			Metan/energi			Metan/energi			Naturkvalitetsscore ²⁾
		1. slæt	2. slæt	Sum af slæt	Sum af slæt			15 dages udrådning			90 dages udrådning			
					N	P	K	m ³ metan pr. ton org. stof ¹⁾	m ³ metan pr. ha	Gj pr. ha	m ³ metan pr. ton org. stof ¹⁾	m ³ metan pr. ha	Gj pr. ha	
<i>2016. 1 forsøg</i>		<i>7/7 2016</i>	<i>8/9 2016</i>											
0 kg K pr. ha	2	26,6	14,7	41,3	79	8	19 a	-	-	-	-	-	-	-
15 kg K pr. ha	2	43,1	16,3	59,4	96	10	61 bc	-	-	-	-	-	-	-
30 kg K pr. ha	2	48,3	18,2	66,6	99	13	93 bc	-	-	-	-	-	-	-
0 kg K pr. ha	1	56,0	-	56,0	82	9	33 ac	-	-	-	-	-	-	-
Eftersåning ³⁾	2	41,6	18,4	60,0	103	12	37 ac	-	-	-	-	-	-	-
LSD		ns	ns	ns	ns	ns	34	-	-	-	-	-	-	-
<i>2010-2016 for udbytte og næringsstoffer, 2014-2015 for metanpotentialer. 1 forsøg</i>														
0 kg K pr. ha	2	23,8 a ⁴⁾	15,6 a	39,3 a	73 a	6 a	19 a	-	-	-	-	-	-	2,9
15-58 kg K pr. ha	2	36,0 bc	19,0 b	55,0 b	92 b	7 a	59 c	-	-	-	-	-	-	2,8
30-115 kg K pr. ha	2	40,1 cd	17,7 ab	57,8 b	90 b	9 b	85 d	196	1155	16,6	344	2045	29,5	2,7
0 kg K pr. ha	1	44,9 d	-	44,9 a	71 a	6 a	27 ab	202	1011	14,6	348	1734	25	2,7
Eftersåning	2	34,5 b	17,7 ab	52,2 b	87 b	9 b	33 b	-	-	-	-	-	-	2,6
LSD, behandling		5,1	2,4	6,3	11	1	9	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns

¹⁾ Gennemsnit af slæt idet niveauerne var stort set ens.

²⁾ Naturkvalitetsscore af plantearter, vægtes på tørstofbasis.

³⁾ Eftersåning med græsfrø af alm. rapgræs, engrævehale og eng-rottehale (timoté) i maj 2009, og her tilføres ikke K.

⁴⁾ Samme bogstav inden for kolonne viser, at der ikke er signifikant forskel.

og flere arter med høj naturkvalitetsscore kan etablere sig.

Eftersåning med en engplanteart og udspreddning af enghø på engarealer, der i udgangspunkt var domineret af lyse-siv

Som gennemsnit af årene 2010 til 2016 påvirker hverken eftersåning med trævlekrone eller udspreddning af enghø udbyttet signifikant i forhold til parceller uden disse særlige plejetiltag. Det gennemsnitlige udbytte er på 40 hkg tørstof pr. ha i disse behandlinger. Det gennemsnitlige kvælstofudbytte er på 71 kg pr. ha, og det gennemsnitlige fosforudbytte er på 6 kg pr. ha. Tørstofudbytte samt den høstede mængde af næringsstofferne kvælstof og fosfor er uændret over tid. Der er et signifikant fald i kalium, høsten i behandlingen med tilførsel af enghø ved forsøgets etablering. Der er ingen forskel i metanpotentiale målt i 2014 og 2015 mellem behandlinger med henholdsvis en slæt og to slæt pr. år med tilførsel af enghø i 2009.

På et engareal, der i udgangspunktet i 2009 var domineret af lyse-siv, er undersøgt betydningen af at iså lokalt indsamlet frø af trævlekrone som modelplanteart eller udspreddning af lokalt artsrigt enghø for at øge artsdiversitet og naturkvalitet på arealet. Der blev lagt vægt på at benytte lokale frø samt at benytte et donorareal, der passede med modtagerarealet med hensyn til næringsstofniveau og fugtighed. Isåning blev foretaget efter første slæt 11. juli 2009. Der blev udsået 3,3 kg rent frø af

trævlekrone pr. ha, og frisk biomasse (her kaldet enghø) fra 1 m² blev fordelt på 3 m². Forud for isåning blev der lavet riller i græssværen med 10 til 15 cm afstand. Se detaljer i Oversigt over Landsforsøgene 2011, side 201 til 202. Der var fire behandlinger: Isåning af trævlekrone og to slæt, udspreddning af enghø og to slæt, to slæt uden isåning og en slæt uden isåning. Se tabel 11. Arealet havde inden forsøgets start ikke været benyttet i fem år, og der var meget biomasse ophobet. Arealerne blev afpudset tidligt forår med undtagelse af felter med en slæt efterfølgende. For at sammenligne resultater over år, hvor behandlingen med en slæt kan medregnes, er kun vist resultater fra og med 2010. Der er over årene høstet første slæt 7. til 11. juli og anden slæt 8. til 22. september. Arealet er relativt fugtigt med en vandstand på 20 til 30 cm under terræn i vækstperioden, dog har der været år med lidt lavere og med lidt højere niveau.

Udbytteerne er ikke signifikant forskellige mellem behandlinger, hverken i 2016 eller som gennemsnit over årene. Med henblik på biomasseudbytte og høst af næringsstoffer er der stort set opnået samme biomasseproduktion uanset behandling. Se tabel 11. Metanpotentialet er sammenlignet for behandlingen med en slæt og behandlingen med enghø og to slæt, og der er ikke signifikante forskelle. Se tabel 11. Monitorering og vurdering af naturkvalitet bliver afsluttet 2017.

Projektet er støttet af 15. Juni Fonden og afsluttes 2017.

TABEL 11. Effekt af forskellig eftersåning på engarealer domineret af lysesiv ved forsøgets start, hvor arealet havde været ude af drift i en femårig periode

Eftersåning	Antal slæt	Udbytte, hkg tørstof pr. ha			Udbytte, kg næringsstof pr. ha			Metan/energi			Metan/energi		
		1. slæt	2. slæt	Sum af slæt	Sum af slæt			15 dages udrådning			90 dages udrådning		
					N	P	K	m ³ metan pr. ton org. stof ¹⁾	m ³ metan pr. ha	GJ pr. ha	m ³ metan pr. ton org. stof ¹⁾	m ³ metan pr. ha	GJ pr. ha
<i>2016. 1 forsøg</i>		<i>7/7 2016</i>	<i>8/9 2016</i>										
Ingen	1	39,4	-	39,4	66	7	14	-	-	-	-	-	-
Ingen	2	26,9	12,5	39,4	79	8	16	-	-	-	-	-	-
Trævlekrone ²⁾	2	25,5	12,2	37,7	74	9	16	-	-	-	-	-	-
Enghø ²⁾	2	25,7	13,2	38,9	71	8	18	-	-	-	-	-	-
LSD		ns	ns	ns	ns	ns	ns	-	-	-	-	-	-
<i>2010-2016 for udbytte og næringsstoffer, 2014-2015 for metanpotentiale. 1 forsøg</i>													
Ingen	1	36,6 b ³⁾	-	36,6	63	5 a	13	191	715	10,3	340	1275	18,4
Ingen	2	23,7 a	15,9	39,6	71	7 ab	17	-	-	-	-	-	-
Trævlekrone	2	23,0 a	16,5	39,5	72	7 ab	16	-	-	-	-	-	-
Enghø	2	25,0 a	18,2	43,3	76	7 b	19	199	761	11,0	340	1309	18,8
LSD, behandling		5,0	ns	ns	ns	ns	2	ns	ns	ns	ns	ns	ns

¹⁾ Gennemsnit af slæt, idet niveauerne var stort set ens.

²⁾ Eftersåning med frø af trævlekrone indsamlet lokalt og enghø fra artsrigt eng, også indsamlet lokalt, i juli 2009.

³⁾ Samme bogstav inden for kolonne viser at der ikke er signifikant forskel.